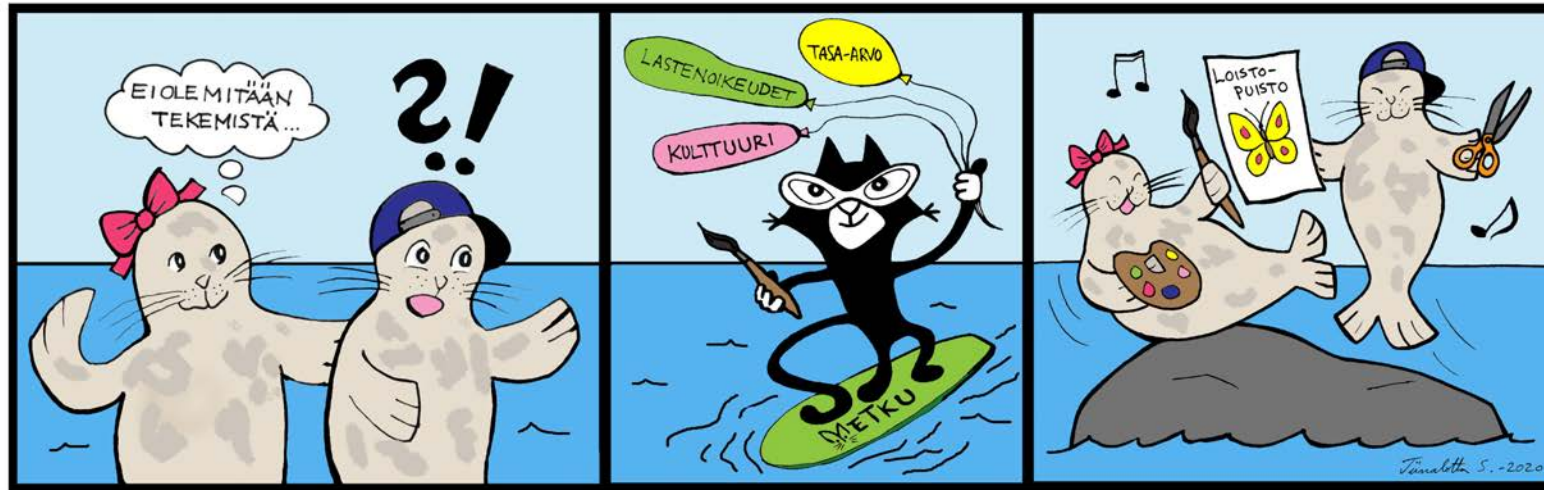

Menetelmäopas Näin tehdään UV-taidetta

Tiinalotta Särmölä

Sara-Saimaannorppa ja Kuisma-Kuutti: Taidetta Metkuillen

Julkaisija: Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metku, Lappeenranta 2021

Teksti ja kuvat: Tiinalotta Särmölä

Etukansi: Tiinalotta Särmölä. Vapaus, UV-akryylimaalaus kankaalle 2019

Takakansi: Tiinalotta Särmölä. Säkenöivä, UV-akryylimaalaus kankaalle 2019

Graafinen suunnittelu: Tiinalotta Särmölä

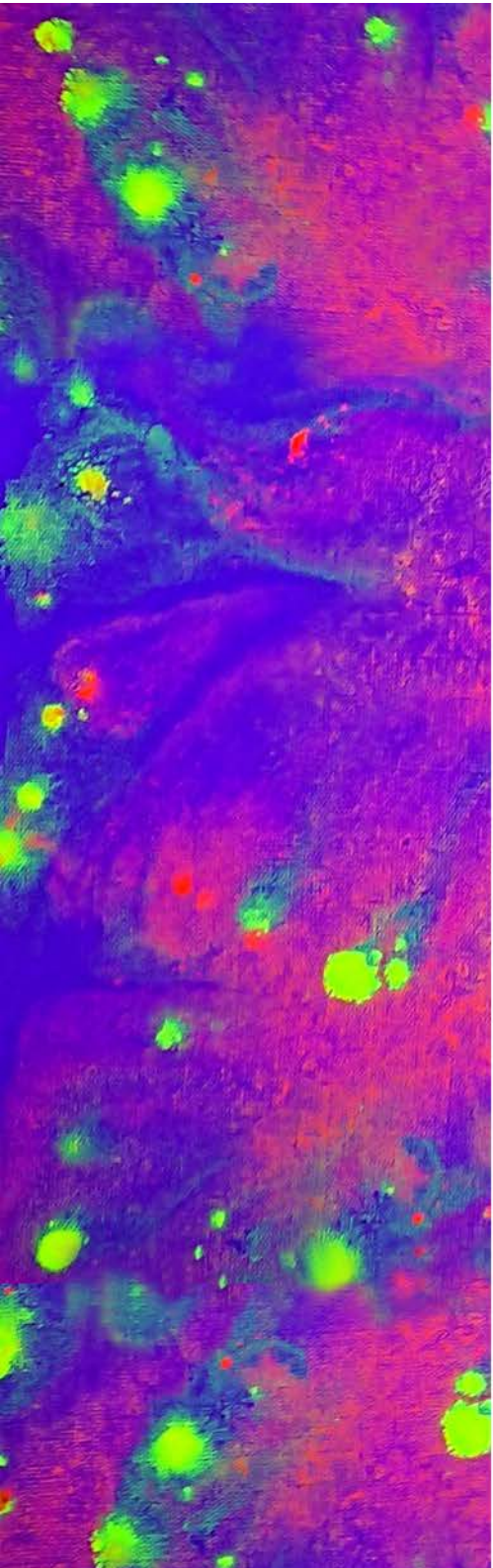
Copyright: Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metku 2021

Menetelmäopas

Näin tehdään UV-taidetta

Sisällys

Alkusanat.....	1
1 Mitä on UV-taide.....	2
2 Materiaaleja UV-taiteen toteuttamiseksi.....	3
3 UV-valaisimet erilaisiin käyttötarkoituksiin.....	4
4 Näin askarrellaan ja väritetään UV-kulttuurikissa.....	5
5 Näin askarrellaan ja maalataan UV-perhonen.....	8
6 UV-taidetta spraymaaleilla.....	12
7 Taideteokset tavallisessa valossa ja UV-valossa.....	14
8 Loistopuisto.....	19
9 Avaruus UV-taidenäyttely.....	25
10 Viidakossa UV-taidenäyttely.....	27
11 Tulilinnut.....	29

Aikusanat

Kädessäsi on ainutlaatuinen lastenkulttuurin menetelmäopas, jonka avulla voit avartaa kulttuurin kokemisen maailmaa ja toteuttaa uudenlaisen työpajan tai taidehetken. Se on syntynyt Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metkussa, joka kuuluu valtakunnalliseen lastenkulttuurikeskusten verkostoon. Lastenkulttuurin menetelmäoppaat toteuttavat arvoja, jotka ovat yhteisiä kaikille verkoston toimijoille. Niitä ovat jokaisen lapsen ja nuoren oikeus taide- ja kulttuuripalveluihin, lapsilähtöiseen osallisuuteen, taiteen raja-aitojen rikkomiseen sekä kulttuurien väliseen vuoropuheluun. Toivomme, että nämä arvot leviävät menetelmäoppaittemme kanssa ympäri Suomen lisäämään lasten ja nuorten taideiloa myös sinne, missä varsinaisia lastenkulttuurikeskuksia ei vielä ole.

Näin tehdään UV-taidetta menetelmäoppaan avulla voit avartaa taiteen ja kulttuurin kokemisen maailmaa ja toteuttaa aivan uudenlaisen, elämyksellisen työpajan tai taidetunnin lasten ja nuorten, tai mikseipä vaikka aikuistenkin kanssa. Tämä UV-taidemenetelmäopas on syntynyt Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metkun Kulttuuripolun UV-taidetyöpajojen innoittamana, joita olen ohjannut viimeisen viiden vuoden ajan ja sivutuotteena Loistopuistohankkeessa, jonka vetäjänä olen toiminut lukuvuonna 2020-2021.

Aluksi kerron siitä mitä UV-taide on, millaiset materiaalit toimivat UV-valossa ja millaisia eri käyttötarkoituksiin sopivia UV-valoja on olemassa. Olen laatinut tähän menetelmäoppaaseen myös muutamia ohjeita UV-askartelujen tekoon: ohjeet UV-perhosten maalaamiseen ja UV-kulttuurikissan värittämiseen. Näihin ohjeistuksiin on katsottavissa myös videotallenteet Metkun mediassa. Lisäksi kerron UV-taiteen tekemisestä spraymaalein. Olen koonnut myös kuvia Metkun Kulttuuripolun UV-taidetyöpajojeni taidenäyttelyistä vuosilta 2016-2020. Näiden kuvien avulla on helppo hahmottaa miltä eri materiaalit ja värit näyttävät tavallisessa valossa ja sen kuinka ne toimivat UV-valossa. Oppaan lopussa esittelen Loistopuiston, Avaruus- ja Viidakko- taidenäyttelyt sekä Tulilinnut-ympäristötaideteokseni.

Toivotamme sinulle ja ryhmällesi loistavia UV-taidehetkiä, onnistumisen elämyksiä ja oppimisen iloa.

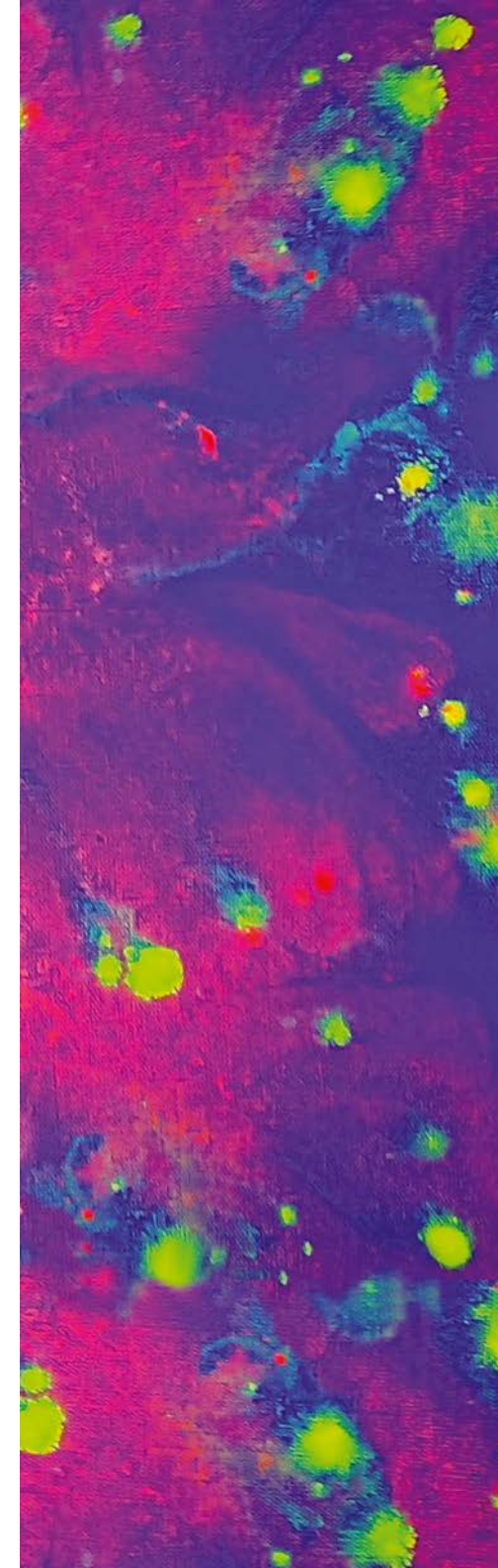
Tiinalotta Särmölä, kuvataiteilija ja taidetyöpajojeen ohjaaja ja
Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metku

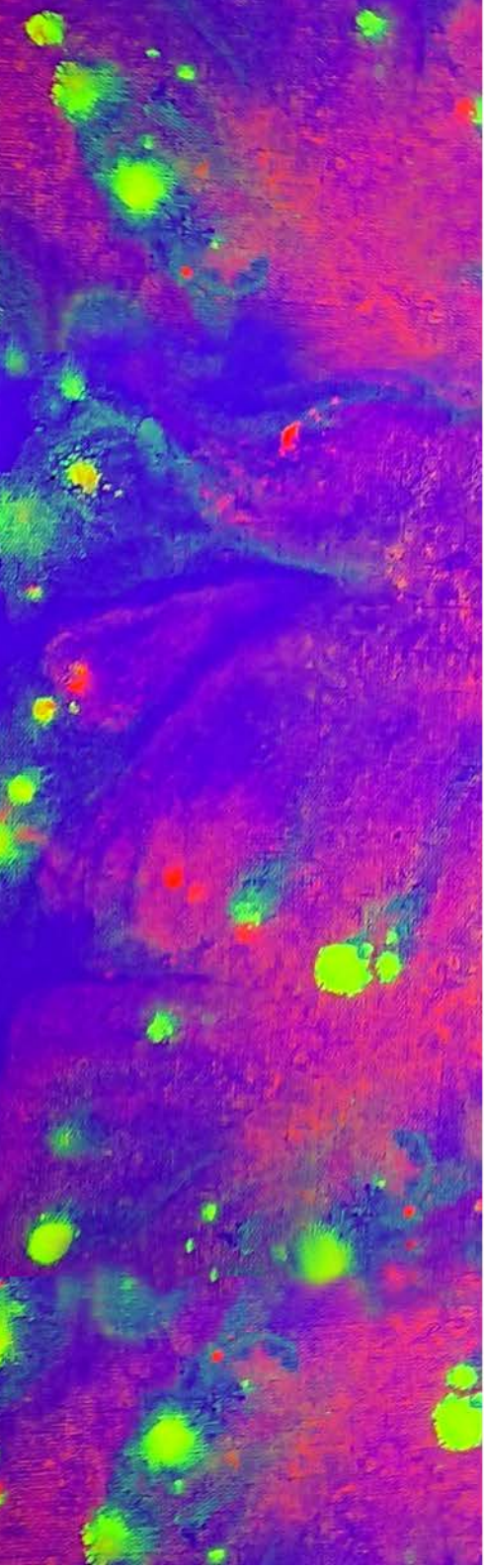
1 Mitä on UV-taide

Ensimmäinen kosketukseni UV-valoon oli 5-vuotiaana, kun isäni kanssa kävimme Ylämaan jalokivikivikylän kivenäyttelyssä. Siellä UV-valossa loistavat jalokivet loistivat niin vaikuttavasti, että muistan hetken vielä näin 35 vuotta myöhemminkin. Olin niin innostunut asiasta, että isäni hankki minulle UV-valon ja aloin etsimään luonnosta kiviä, jotka saisin loistamaan. Sitten innostuin UV-taiteesta uudelleen aikuisiällä mieheni valoharrastuksen kautta ja aloin tekemään UV-lavasteita ja maalauksia. UV-taiteen tekijöitä Suomessa ole kovin monta. Aloinkin miettimään, että UV-taidetta ei varmasti juurikaan ole viety lasten ja nuorten pariin, josko ollenkaan, niinpä päädyin ohjaamaan UV-taidetyöskentelyä päiväkodeissa ja peruskouluissa. UV-taide sopii hyvin lasten kanssa työskentelyyn, sillä tekniikat ovat yksinkertaisia ja jälki näyttävää. Lapset myös tykkäävät todella paljon neonväreistä ja kaikesta loistavasta.

UV-taiteen tekemiseen tarvitaan UV-valaisin eli mustavalolamppu. Se on lamppu, joka tuottaa suuritaajuista, vaaratonta ultraviolettisäteilyä (UV-A). Ultraviolettivalon ansiosta fluoresoivat ja fosforisoivat aineet alkavat säteilemään näkyvää valoa. Ihmissilmät kokevat tämän valon fluoresenssin epätavallisena 'hehkuna'. UV-valon ansiosta esimerkiksi kopiopaperi, valkoinen kangas, hampaat ja neonvärit alkavat loistamaan pimeässä. UV-valoa käytetään esim. UV-taideteoksissa, teatterivalaistuksessa ja -efekteissä, festivaalien lavasteissa ja valotapahtumissa discoissa, hohtokeilauksessa, huvipuistoissa, hammaslääkärin paikan kovetuksessa ja rikosjälkien tutkinnassa.

Fluoresoivia maaleja tehdään sekä näkyvinä että näkymättöminä. Näkyvällä fluoresoivalla maalilla on myös tavallisia näkyvän valon pigmenttejä, joten tavallisen valon alla se näyttää tietyltä väritä ja UV-valossa väri näyttää voimistuneelta ja loistavalta. Näkymättömät fluoresoivat maalit näyttävät läpinäkyviltä tai vaalealta päivävalossa, mutta hehkuvat UV-valossa. Koska tämän tyyppiset maalatut kuviot ovat näkymättömiä tavallisessa näkyvässä valossa, niitä voidaan käyttää erilaisten piilotehosteiden luomiseksi.

2 Materiaaleja UV-taiteen toteuttamiseksi

- UV-aktiivisia värejä ovat neonkeltainen, neonpunainen, neonoranssi ja neonvihreä.
- Neonväriset korostustussit (neonsininen ja neonvioletti eivät loista UV-valossa)
- Kaikki fluorescent-merkinnällä olevat maalit: sprayt, akryylivärit, peitevärit, vesivärit, kangaspainovärit
- Fosforimaali, pimeässä loistava lakka, fosfori spray (UV-valossa hohto ei hiivu)
- UV-effect spray
- Valkaistut, hapolliset paperit esim. perustulostuspaperi, paksumpuna esim. Canon matte-valokuvapaperi
- Neonväriset muistilaput, hamahelmet ja narut neonväreissä
- Valkoinen lakanakangas (ei luonnonvalkoinen)
- Neonväriset kankaat esim. turvaliivikangas neonpunaisena, neonoranssina, neonkeltaisena ja neonvihreänä
- Osa valkoisista värisävyistä maaleissa (esim. gesso näkyy punaviolettinä)
- Neonväriset piippurassit ja osissa värilajitelmia myös valkoiset, siniset ja vaaleanpunaiset
- UV-kasvomaalit ja UV-kynsilakka
- UV-nyöri, jonka sisälle voi pujottaa rautalangan
- Neonväriset höyhenet
- Neonväriset muovailumassat ja muovailuvat

3 UV-Valaisimet erilaisiin käyttötarkoituksiin

- UV-valaisin 100W, cob led 33' sisätiloihin
- himmennys 0-100%
- pulse ja strobe-efekti,
- musiikkiohjaus, DMX-ohjaus tai stand-alone, ns floor-malli tupla ripustussangalla, mitat 320 x 278 x 200mm sekä paino 5,0kg, hinta n. 330€

- IP65 valaisin ammattilaiskäyttöön, ulkokäyttöön
- 24 x 3W UV LED:iä
- Sisäänrakennettu ADJ:n WIFLY EXR (langaton DMW)
- Säteen kulma: 33°
- 3 DMX kanavaa: 1 / 2 / 3, hinta n. 350€

- BUV183 voimakas UV LED BAR valaisin
- 18x 3W jolla voi kattaa laajoja alueita
- energiankulutus vain 60W
- kevyt kuljettaa, paino 1,05kg, hinta n. 70€

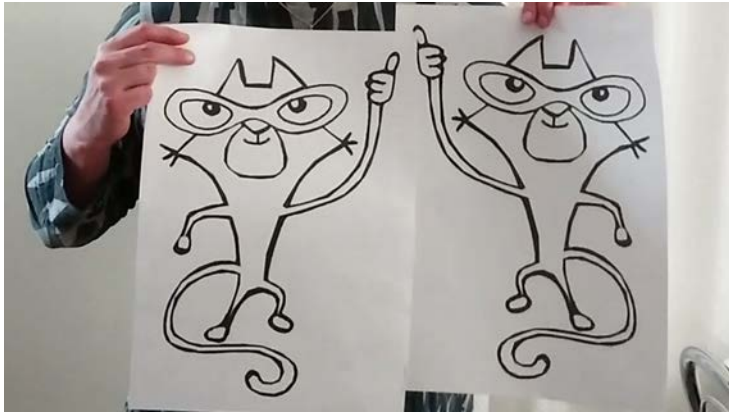
UV-taidetta tehdessä on tärkeää valita kulloiseenkin käyttötarkoitukseen sopiva valaisin. Pieniin sisätiloihin riittää hyvin esim. UV-loisteputkivalaisin, joita voi ostaa erikseen tai rungon kanssa. Myös UV- Led Bar valaisimet ovat valoteholtaan ja leveän valokeilansa ansiosta sopivia esim. pieniin luokka- tai näyttelytiloihin.

Mikäli tila on suuri, vaaditaan useampia UV-valaisimia tai tehokkaampia UV-spot tyyppisiä valaisimia. Monet valaisimet toistavat UV:n lisäksi RGBWA-värisävyjä ja näiden sekoituksia. Tällaiset valot soveltuvat muihinkin valoteoksiin kuin pelkästään UV-valotaiteeseen ja ovat näin ollen monikäyttöisempiä. Nämä valot toimivat kaukosäätimillä ja niissä on myös valmiit sisäänrakennetut valontoisto-ohjelmat sekä yleensä mahdollisuus ohjata DMX-ohjaimella.

UV-valaistuksen teossa ulkotiloihin on puolestaan huomioitava, että valaisimien on oltava suojausluokaltaan IP-65. Ulkotiloissa valaisimet on hyvä sijoittaa puihin, pylväisiin tms. korkeaan paikkaan, jotta ne eivät ole käisen ulottuvilla ja joudu ilkeille alttiiksi.

UV-valo toimii parhaiten täysin pimeässä, joten huoneen ikkunat on hyvä peittää esim. pimennysverhoilla tai vaikkapa jätesekäkeillä ja muut valot sammuttaa. UV-teos ulkona vaatii mahdollisimman pimeän paikan ja toimii parhaiten pimeään aikaan iltaisin esim. syyskuusta maaliskuuhun, jolloin illat ovat pimeitä. Suoraan UV-valoa kohden katsomista on hyvä välttää.

4 Näin askarrellaan ja Väritetään UV-kulttuurikissa

Tässä ovat ohjeet, kuinka askarrella kaksipuoleinen Metkun UV-kulttuurikissa, jonka voi ripustaa joko katosta roikkumaan sisätiloihin tai laminoituna ulkoiloihin esim. puunoksasta roikkumaan.

Askartelua varten tarvitset kaksi UV-kulttuurikissavärityskuvaa, jotka ovat toistensa vastakohtat. Voit myös käyttää omaa värityskuvamallia tai suunnitella/piirtää oman hahmon, jonka voit siirtää skannaamalla tietokoneelle ja kuvankäsittelyohjelmaa apuna käyttäen pystyt muokkaamaan hahmostasi peilikuvan. Tämän jälkeen tulosta värityskuvia oppilaille (koko A3). Voitte sopia, että kaverukset tekevät parityöskentelynä kulttuurikissan niin, että molemmat värittävät yhden värityskuvan tai sitten tehtävän voi tehdä yksilötyönä värittäen molemmat kaksi kuvaa (oikean ja peilikuvan).

Väritystä varten tarvitset neonvärisiä korostusvasseja. UV-valossa hehkuvia korostusvasseja ovat neonkeltainen, neon oranssi, neonpunainen ja neovihreä kts. allaoleva kuva. Korostusvasseista sininen ja violetti eivät loista UV-valossa, mutta niitä voi käyttää halutessaan hehkuvien värien rajauksessa tai värin/muodon korostamisessa. Mustaa tussia voi käyttää mikäli haluaa värittää alueita, jotka eivät loista pimeässä.

Aloita värittäminen. Käytä paljon neonkeltaista väritä, sillä se loistaa parhaiten UV-valossa. Neonoranssi loistaa myös hyvin voimakkaana. Väritä värityskuvioon erilaisia pillkkuja, raitoja, ruutuja, täpliä jne., sillä ne näyttävät hauskalta UV-valossa.

Neonkeltainen

Neonoranssi

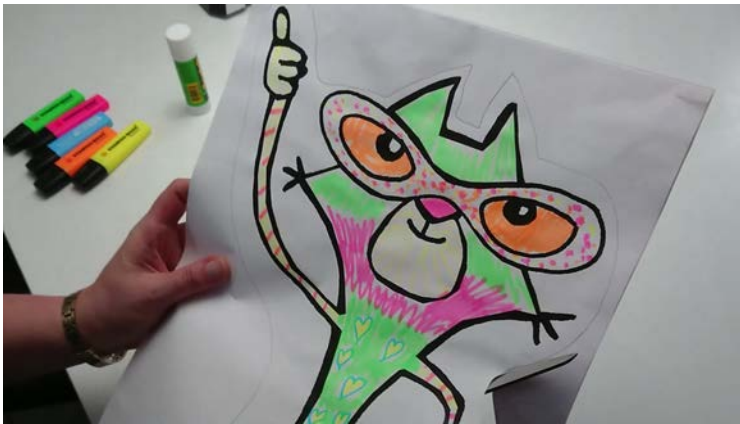
Neonpunainen

Neonvihreä

Kun molemmat väretyuskuvat on väritetty, levitä puikkoliimaa toisen väretyuskuvan taakse. Ole huolellinen väretyuskuvia liimatessasi, että kuvat tulevat varmasti päällekkäin. Voit käyttää valoa ja paperin läpinäkyvyyttä kohdistuksen apuna. Liimaa paperit yhteen.

Älä leikkaa Kulttuurikissaa ääriveriivoja myöten, vaan piirrä lyijykynällä kulttuurikissan ympärille rajausta, jota pitkin leikkaat kuvan irti.

Laita työ laminointikalvon sisään. Katso, että kaikki reunat peittyvät laminointikalvon alle. Varmista laminointikalvopaketista oikea lämpötila laminoinnille. Kun laminointilaite on kuumentunut, katso että laminointikalvon kiinteäpää menee edeltä laminointilaitteen sisälle. Laminoi työ ja anna sen jäähtyä.

Leikkaa ylimääräinen laminointikalvo pois niin, että laitoihin jää vähintään 2cm verran laminointikalvoa ylipaperin reunojen. Tee yläreunaan laminointikalvoon (ei paperiin) reikä ripustusta varten. Pujota siihen naru tai rautalanka. Nyt Kuttuurikissasi on valmis.

Sitten ei muuta kuin UV-valo päälle ja testaamaan kuinka värit loistavat pimeässä. Huomaa, että tavallinen tulostuspaperi jo itsessään hehkuu hieman UV-valon ansiosta. Kuvissa Kulttuurikissani sekä etu että takapuolelta kuvattuna.

Askarteluvideo UV-taidetyöpaja Metkukissat katsottavissa osoitteessa:
<https://youtu.be/LyaWoBREWgs>
 tai
<http://www.lastenmetku.fi/metkunmedia/>

5 Näin askarrellaan ja maalataan UV-perhonen

Tässä ovat ohjeet siihen, kuinka askarrellaan ja maalataan UV-perhonen. Työskentelyä varten tarvitset neonvärisiä fluorescent-akryylimaaleja, paksua maalauspaperia koossa A3 esim. vesiväripaperi 250g tai valkoista kartonkia, ison, pienen ja keskikokoisen siveltimen, maalauspaletin (esim. pahvilautanen), vesikipon, sakset (halutessasi myös kuviosakset), maalarinteippiä, neonvärisiä piippurasseja, paperinpalan siveltimien pyyhkimiseen ja puhdistukseen sekä kuumaliimaa. Mikäli valmiit teokset tulevat esille ulkotiloihin, tarvitset myös laminointikalvoja.

Aloita luonnostelu piirtämällä perhosen ääriviivat. Mikäli haluat, että kaikki oppilaat tekevät saman kokoiset perhoset, voit leikata malliperhosen kartongista ja piirtää sen avulla perhoset jo valmiiksi papereille. Tämän jälkeen jokainen voi piirtää perhoseensa haluamiaan kuvioita esim. pilkkuja, palloja, soikioita, sydämiä, raitoja. Vain mielikuvitus on rajana.

Suojaa pöytä sanomalehdellä, vahakankaalla tms. ja teippaa paperi kulmista kiinni alustaan, jotta se ei maalatessa käpristyisi. Annostele maali paperilautaselle. Fluorescent-akryylimaaleja saa neonkeltaisena, neonoranssina, neonpunaisina, neinvihreinä, neonsinisinä ja neinvioletteinä (voi myös sekoittaa sinisestä ja punaisesta) kts. alla oleva kuva värisävyistä. Osassa neonakryylivärisarjoista neonsininen ei loista UV-valossa (näin minun ohjeväreissäni), mutta sekoittamalla sinisestä neonpunaisen kanssa violettia saa kauniin UV-valossa loistavan värin. Sinistä voi käyttää myös loistavien värien rajaukseen/ hehkutukseen.

Nosta hihat ylös tai laita päällesi vaatteet, jotka saavat likaantua. Kuivuessaan akryyliväri ei lähde kunnolla pesussa irti vaatteista. Jos huomaa maalia tippuneen vaatteillesi, huuhtelee ja hankaa maali saman tien pois vaatteista.

Neonkeltainen

Neonoranssi

Neonpunainen

Neonvihreä

Neonsininen

Neonvioletti

Pyri säilyttämään värisävyt mahdollisimman puhtaina. Tällöin ne loistavat kirkkaimmin. Aloita maalaaminen neonkeltaisella. Käytä paljon keltaista, sillä se loistaa voimakkaimmin. Ohenna väriä vedellä tarvittaessa.

Saat helpoimmin värit pidettyä puhtaana, kun maalaat seuraavaksi oranssit alueet, tämän jälkeen neopunaiset alueet ja sitten huuhtelet huolella siveltimen vesikipossa ja pyyhit paperiin siveltimeen jääneet maalit (mikäli siveltimessä on neopunaista ja otat suoraan vihreää väriä on sinulla ruskea väri, joka loistaa heikosti). Tämän jälkeen maalaa vihreällä värillä kaikki haluamasi alueet ja sen jälkeen huuhtelee taas sivellintä. Tämän jälkeen sekoita hieman sinistä neopunaisen joukkoon, jotta saat violetin värin. Maalaa violetiksi haluamasi alueet. Viimeisenä käytä sinistä väriä alueille, joiden et halua loistavan UV-valossa. Rajaamalla esim. neonkeltaiset alueet sinisellä saat voimistettua entisestään neonkeltaisen hehkua. Kun maalaus on valmis, anna sen kuivua ennen kuin otat teipit irti kulmista. Tällöin paperi ei rypisty kosteudesta.

Työ on kuivanut maalin paksuudesta ja käytetystä veden määrästä riippuen noin 30 - 60 minuutin kuluttua. Irrota teipit ja leikkaa perhonen irti ääriviivoja pitkin. Voit halutessasi käyttää myös kuviosaksia leikkaamiseen, jolloin saat hauskan näköisen ja elävän leikkausjäljen/siipien reunan perhosellesi.

Käännä perhonen ympäri, piirrä takapuolelle siipien kuviointi, teippaa muutamalla teipinpalalla kiinni alustaan ja maalaa edellisten ohjeistusten mukaisesti. Anna kuivua kiinni alustassaan. Kun perhonen on kuivanut, ota teipit irti ja maalaa teipin alle jääneet maalaamattomat alueet.

Laita työ laminointikalvon sisään. Katso, että kaikki reunat peittyvät kalvon alle. Varmista laminointikalvopakettista oikea lämpötila laminoinnille. Kun laminointilaite on kuumentunut, katso että laminointikalvon kiinteäpää menee edeltä laminointilaitteen sisälle. Laminoi työ ja anna sen jäähtyä.

Leikkaa ylimääräinen laminointikalvo pois niin, että laitoihin jää vähintään 2cm verran laminointikalvoa yli paperin reunojen ns. marginaaleiksi. Pyöritä kaksi neonväristäpiippurassia yhteen perhoselle vartaloksi ja tuntosarviksi.

Valitse mielestäsi kauniimpi/onnistuneempi puoli perhosen etupuoleksi ja liimaa perhosen vartalo siipien keskelle. Käytä reilusti kuumaliimaa jotta vartalo kiinnittyy varmasti tukevasti laminoituun pintaan.

Tee yläreunaan laminointikalvoon (ei paperiin) reikä ripustusta varten. Pujota siihen naru tai rautalanka. Nyt UV-perhosesi on valmis. Sitten ei muuta kuin UV-valo päälle ja testaamaan kuinka värit loistavat pimeässä. Huomaa, että happovapaa akvarellimaalauspaperi ei hehku UV-valossa ja sininen väri näkyy hyvin tummana.

Mukavia UV-perhosen maalaus ja askartelu hetkiä kaikille. Kuvassa vasemmalla Etelä-Karjalan kansalaisopiston Luumäen taiteenperusopetuksen Kuvataiteen oppilaiden 1.-6.-luokkalaisten UV-perhosia. Ensin ne asetettiin näyttille omaan luokkaa ja sitten ne lensivät Lappeenrannan Kirkkopuiston Loistopuistoon.

Askarteluvideo UV-taidetyöpaja Perhoset katsottavissa osoitteessa:
<https://youtu.be/ss8OoWh9yII>
 tai
<http://www.lastenmetku.fi/metkunmedia/>

6 UV-taidetta spraymaaleilla

Spraymaalausta ulkotiloissa. Huomioithan lämpötilavaatimukset maalauksen onnistumiseksi.

Rautalankaveistoksien osat työhuoneella kuivamassa. Maalikerrosten peittävyys on hyvä testa UV-valolla.

UV-taidetta voi tehdä myös spraymaaleilla. Tähän tarkoitukseen sopivat kaikki neonväriset fluorescent-spraymaalit, fosforispray ja läpinäkyvä UV-effectspray.

Spraymaaleilla voit maalata lähes kaikkia materiaaleja, kuten metallia, kangasta, puuta, lasia, kiveä, betonia ja kovia muoveja. Yhdellä spraymaalipurkillä pystyt maalaamaan noin neliömetrin kokoisen pinta-alan. Maalin kulutus ei riipu siitä, onko maalattava alue yhtenäistä pintaa kuten esim. pöytälevy tai rikkonainen esim. rautalankaveistos. Maalia kuluu aina sama määrä, koska rikkonaisella pinnalla sitä menee vain enemmän kohteen ohitse.

Aivan ensimmäiseksi on hyvä tutustua spraypullon kyljessä oleviin käyttöohjeisiin. Puhdista käsiteltävä pinta huolella liasta, pölystä ja rasvasta esim. rasvanpoistajalla (älä käytä tärpättiä, sillä se jättää pintaan ohuen rasvakalvon). Puhdistus on erittäin tärkeää, sillä ilman huolellista puhdistamista lopputuloksesta ei tule hyvä. Huomioi mahdollinen pohjamaalauksen tarve.

Maalaus tulee tehdä aina joko ulkona tai hyvin ilmastoidussa tilassa. Tärkeää on noudattaa ohjeiden minimivaatimuksia maalauspaikan ja maalattavan kohteen lämpötilan suhteen. Kovilla pakkasilla maalaaminen ulkotiloissa ei ole suositeltavaa. Mikäli maalaus tehdään sisällä, tulee kohteen ulkopuoliset alueet suojata suihkesumulta ja huolehtia riittävästä ilmanvaihdosta. Yksi vaihtoehto on mennä autotalliin, varastoon tms. tilaan jonka saa helposti tuuletettua. Tila tulee vuorata sanomalehdellä, remonttipaperilla, remonttimuovilla tms. suojamateriaalilla, joka suojaa ylimääräisiltä roiskeilta. Suojaa työstäsi myös hyvin ne alueet, joita ei ole tarkoitus käsitellä UV-spraymaalilla.

Valitse tarkoitukseesi sopivat UV-spraymaalit. Öljypohjainen alkydimaali on voimakkaan hajuinen. Se soveltuu helposti ruostuville pinnoille, mutta ei sinkityille pinnoille. Se on kokonaan kuiva 7 vuorokauden kuluttua. Akryylimaali puolestaan muodostaa kovan, kestävän pinnan. ja sitä käytetään paljon automaaleissa. Hajultaan se on mieto ja täysin kuivaksi se tulee noin vuorokaudessa. Itse olen käyttänyt pääsääntöisesti akryylipohjaisia Fluorescent-spraymaaleja.

Ravista maalipulloa ohjeen mukainen aika, jotta väri sekoittuisi tasaiseksi, yleensä n. 2-3min. Ennen varsinaisen maalaamisen aloittamista on hyvä tehdä koemaalaus sellaiselle alueelle, joka ei jää näkyviin. Huomioi etäisyys, jolta maali tulee ruiskuttaa. Yleensä suihkutusetäisyys vaihtelee 15–40 cm välillä. Suihkuta ohuita kerroksia, sivulta sivulle, pystysuoraan ja uudelleen vaakasuoraan. Aloita aina hyvin ohuella harsomaisella kerroksella. Anna kerroksen kuivua aina pölykuivaksi 3-5 min. ennen kuin maalaat seuraavan kerroksen. Noudata annettuja kuivamisaikoja ja huolehdi siitä, että pinta saa kuivua riittävän kauan ennen seuraavaa maalikerrosta. Työskentelyn lopuksi puhdista suutin kääntämällä pullo ylösalaisin ja suihkuttaen spraymaalia niin kauan kunnes ulos tulee vain ponneainetta.

Valokuvissa vasemmalla on nähtävissä akryylipohjaisilla Fluorescent-spraymaaleilla maalattuja kankaita. Etelä-Karjalan kansalaioipiston Luumäen taiteenperusopetuksen oppilaat 1.-6.-luokkalaiset maalasivat spraymaaleilla vanhoja pitsiliinoja. Pitsiliinojen alla oli valkoinen puuvilla kangas, joten spraymaali siirtyi samalla maalauskerroksella myös kankaaseen jättäen kauniin koristeellisen kuvion. Molemmiin puoliin maalatut pitsiliinat ommeltiin rautalankaympyrään kii nnii ja niistä yhdistettiin pitkä UV-valossa loistava toukka. Spraymaalatuista kankaista leikattiin perhosille ylä- ja alasiivett ja liimattiin yhten vedenkestävällä kankaallesoveltuvalla liimalla. Tämän jälkeen perhosille tehtiin tuntosarvet piippurasseista ja perhoset liimattiin tummalle valoverhokankaalle Teokset tehtiin Loistopuistoa varten. kts. kuvat vakmiista teoksista sivulta 21.

7 Taideteokset tavallisessa valossa ja UV-valossa

Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metkun Kulttuuripolun työpajoissa on tehty UV-taidetta vuosien 2016-2021 aikana. UV-työpaja on voitu tilata paikan päälle oman päiväkodin tai koulun tiloihin. UV-työpajassa on ensiksi tehty maalauksia ja tämän jälkeen askarteluja kahtena eri päivänä. UV-työpajassa syntyneistä töistä on koottu taidenäyttely/elämyshuone, jota koko päiväkoti tai koulu on päässyt ihastelemaan. Tässä muutamia kuvia vuosien varrelta, joissa tehdyt teokset näkyvät sekä tavallisessa että UV-valossa.

Metsässä, Metkun UV-taidetyöpaja Peltolan päiväkodin Tykin toimipisteessä 4-5-vuotiaiden ja eskarilaisten ryhmille 2016. Akryylimaalaukset ja askartelut tavallisessa valossa ja UV-valossa. Kukat on askarreltu kierrätysmateriaalipaspispahveista ja väritetty korostustussella. Koivunrunko ja lehdet on askarreltu valkoisesta kartongista ja väritetty korostustussella.

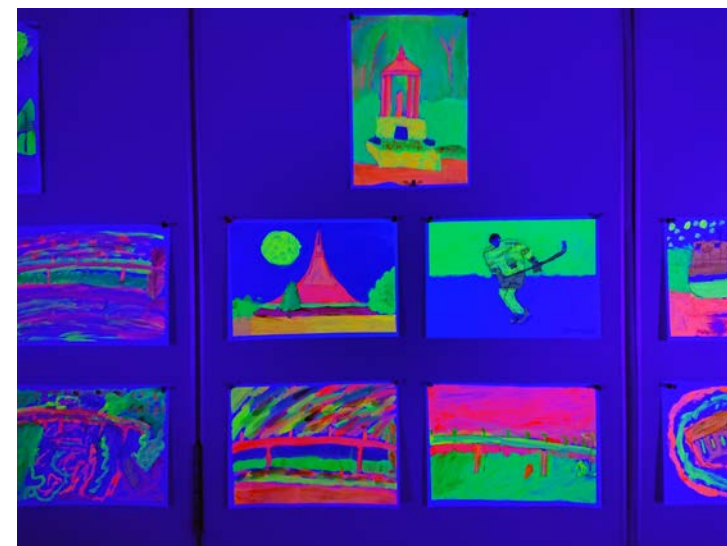
Syksy saapuu, UV-taidenäyttely, Korvenkylän päiväködin 3-5 vuotiaiden ja eskarilaisten askarteluja ja maalauksia 2017. Tavallisessa valossa ja UV-valossa. Lumihiutaleet on leikattu A4 kopiopaperista ja Siili maalaukset on maalattu 200g maalauspaperille fluorescent-vesiväreillä.

Saimaan kanavalla, UV-taidenäyttely Pontuksen päiväkodin eskareille 2018. Tilassa oli kaksi UV-valaisinta molemmin puolin huonetta teoksiin kohdistettuna. Saimaan kanavan laivat on maalattu akvarellipaperille fluorescent-akryyliyväreillä, linnuissa on canon matte -paperirunko, siivet on leikattu A4-paperista ja väritetty korostustussella.

Kukkia ja perhosia, Metkun UV-taidetyöpaja Kourulan päiväkodin Tykin toimipisteessä 3-4-vuotiaiden ryhmälle 2019. Akryylimaalaukset ja askartelut tavallisessa valossa ja UV-valossa. Perhoset on tehty canon matte-paperista ja maalaukset 250g akvarellipaperille fluorescent-akryyliväreillä.

Kotikaupunkini Lappeenranta, UV-taidenäyttely, Lauritsalankoulun 6.-luokka 2019. Akryylimaalaukset tavallisessa valossa ja UV-valossa. Maalaukset on maalattu 250g akvarellipaperille fluorescent-akryyliväreillä.

Loistava-taidenäyttely Metkun tiloissa 2019. Tiinalotta Särmölä, **Vapaus**. Fluorescent-akryylimaalaus kankaalle. Teos tavallisessa valossa ja UV-valossa.

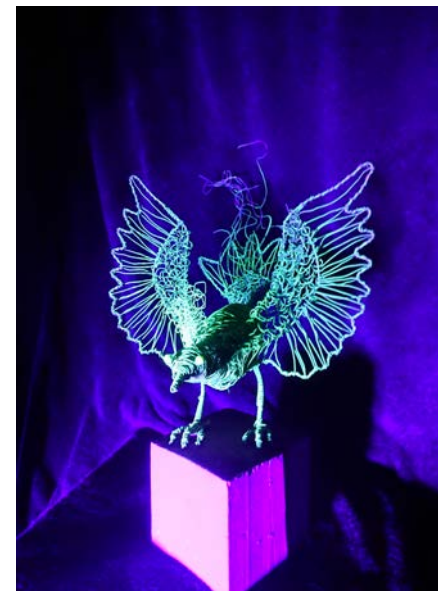

Loistava-taidenäyttely Metkun tiloissa 2019. Tiinalotta Särmölä, **Kohti**. Fluorescent-akryylimaalaus kankaalle. Teos tavallisessa valossa ja UV-valossa.

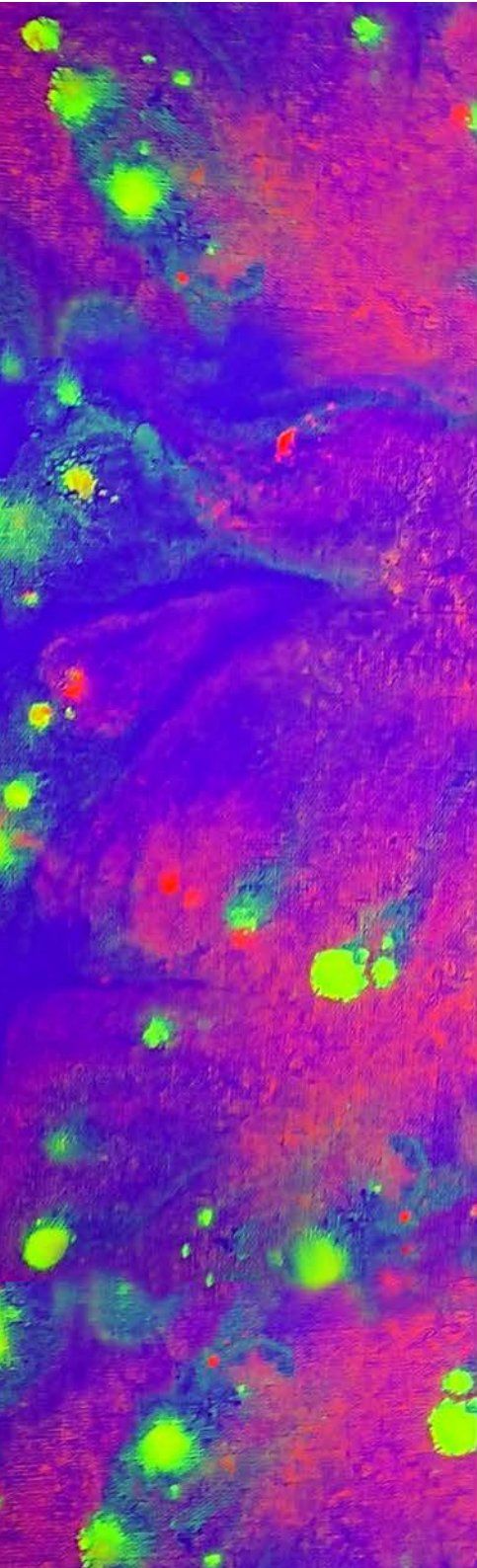

Loistava-aidenäyttely Metkun tiloissa 2019. Tiinalotta Särmölä, **Gallinago**. UV-rautalankaveistos. Teos tavallisessa valossa ja UV-valossa.

Loistava-aidenäyttely Metkun tiloissa 2019. Tiinalotta Särmölä, **Turdus**. UV-rautalankaveistos. Teos tavallisessa valossa ja UV-valossa.

8 Loistopuisto

Lappeenrannan Kirkkopuistoon rakennettiin UV-taideteoksista koostuva Loistopuisto 15.10.2020–11.1.2021 väliselle ajalle. Loistopuiston UV-valaistuksessa neonväreillä tehtyt pimeässä hehkuvat taideteokset ilahduttivat kuntalaisia kolmen kuukauden ajan. Projekti toteutettiin Lappeenrannan kuvataidekoulun, Etelä-Karjalan kansalaisopiston Luumäen taiteenperusopetuksen, kaupungin tapahtumapalvelujen ja Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metkun yhteistyönä. Loistopuistossa oli taideteoksia yhteensä kuudelta eri koululta ja usealta sadalta oppilaalta. Loistopuisto on ollut hyvä osoitus tapahtumatoiminnasta, jota on voitu ylläpitää myös kokoontumisrajoitusten aikana.

Lappeenrannan kuvataidekoulun KuvisKukkii UV-teoskokonaisuus juhlisti koulun juhlavuotta. 40-vuotias Lappeenrannan kuvataidekoulu on yksi Suomen vanhimpia kuvataidekouluja. Vuodesta 2000 asti koulu on toiminut nykyisissä tiloissaan Kehruuhuoneenkujalla Linnoituksessa. Aikoinaan tilat olivat Kehruuhuoneen naisvankilan pesutiloja ja myöhemmin niissä toimi Chymoksen kaakaopapupaahtimo, jonka mukaan koulun kesägalleria on saanut nimensä. Juhlavuoden kunniaksi Lappeenrannan kuvataidekoulun kaikki, yhteensä reilu parisataa, oppilasta osallistuivat KuvisKukkii teoskokonaisuuden tekemiseen. Iso kukkasalko toteutettiin Flowers on Life-ryhmän valotaiteilija Veikko Lappalaisen opastuksella. Toteutettu Kukkateos koostui kahdeksasta harsomaisesta kankaasta, joiden korkeus on neljä metriä. Kankaisiin maalattiin UV maaleilla kukkakuvio, jonka piirustus- ja maalaustyöpajan oppilas suunnitteli. Kankaiden maalaamiseen osallistui n. 60 oppilasta oppituntien aikana.

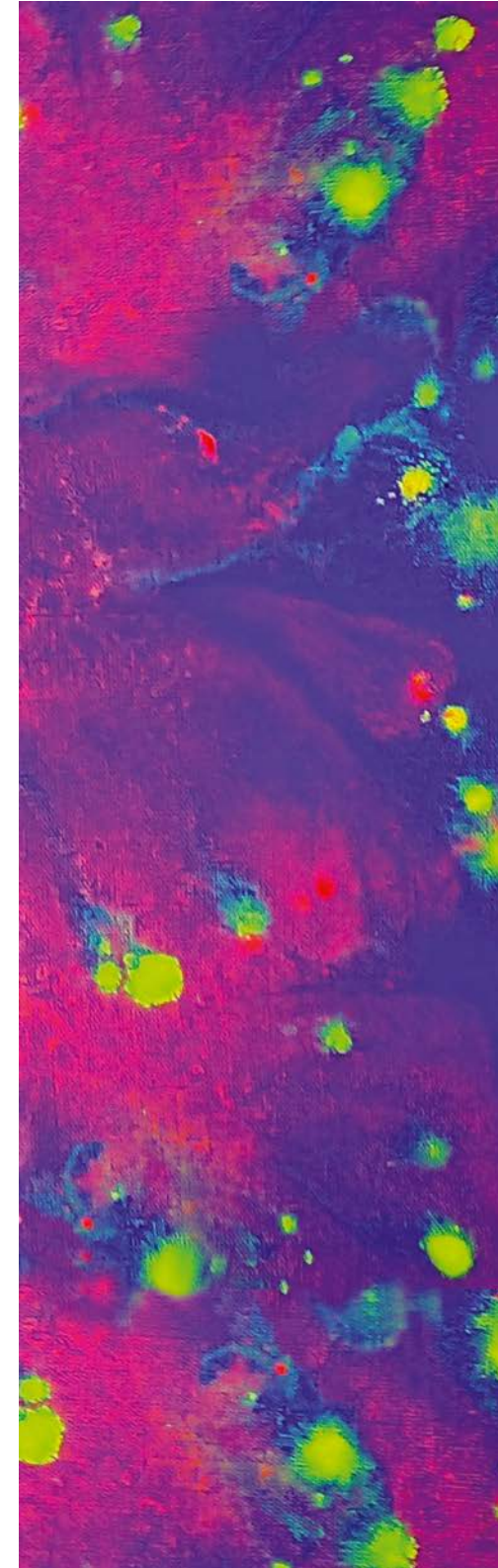
Kuvataidekoulun pyöreät kukkateokset koostettiin unisieppareista, joita yli 10-vuotiaat oppilaat tekivät 100 kappaletta koulun juhlatiikolla (21.9.-25.9.). Lisäksi koulun nuorimmat 3-5-vuotiaat oppilaat maalasivat kiviä ja vähän vanhemmat punoivat nyörejä, joissa UV-helmet loistavat. Lisäksi Kuvis 7B -ryhmä toteutti jättikukkia, jotka nousevat maasta.

Kuvataiteilija Tiinalotta Särmölän ohjaamissa Metkun UV-työpajoissa on tehty perhosia sekä Metkun kulttuurikissoja. Työpajojen tarkoituksena on ollut luoda uudenlaisia taide-elämyksiä, onnistumisen ja ilon kokemuksia taiteen tekemisen kautta. Monelle UV-taide on ollut entuudestaan tuntematonta ja niinpä UV-taidetyöpajojen kautta päästiin tutustumaan uusiin taiteen alueisiin, UV-valotaiteeseen sekä ympäristötaiteeseen. Metkun työpajoihin osallistuivat Skinnarilan koulun 1.-2.-luokkalaiset, Myllymäen koulun 3.-4.-luokkalaiset sekä 1-3 luokka Kimpisen koulusta.

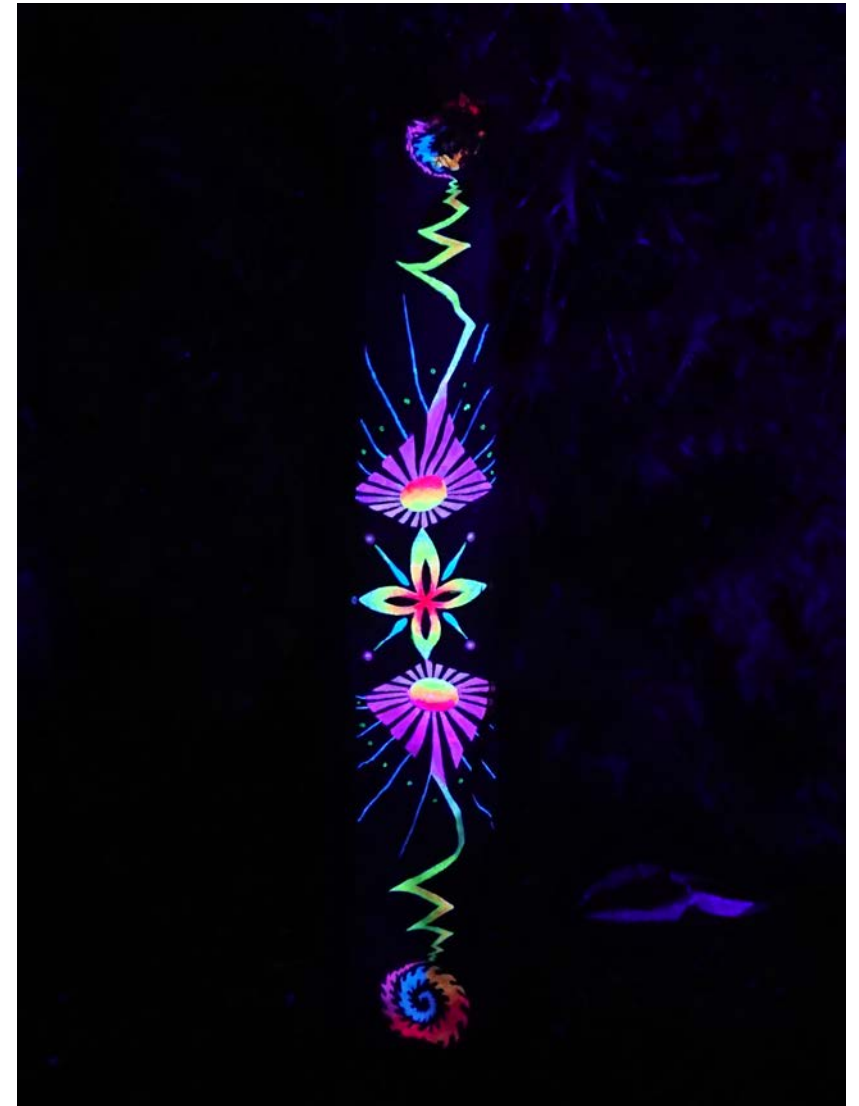
Lapsen oikeuksien päivän ja Metkat -lastenkulttuuriviikon kunniaksi marraskuussa 2020 UV- ja valotaide laajeni myös maakunnalliseksi tempaukseksi Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metkun kunnissa. Lappeenrannan lisäksi Imatralla, Parikkalalla ja Ruokolahdella rakennettiin hehkuvia taidepalloja marraskuun alussa kunnan julkisiin tiloihin, puistoihin ja koulujen pihoille. Rautjärvellä ja Luumäellä taide hehkui kirjaston salissa. Taipalsaari, Savitaipale ja Lemi rakensivat valoteemalla heijastinpuita. Lapsen oikeuksien päivänä 20.11. 2020 maakunnassa hehkuvasta taiteesta tehtiin kooste Metkun someen.

Etelä-Karjalan kansalaisopiston Luumäen taiteenperusopetuksen oppilaat (1.-6.-luokkalaiset) osallistuivat Loistopuiston UV-taideteoksien tekoon käyttäen kierrätysmateriaaleja. Etelä-Karjalan kansalaisopisto on sertifioitu kestävän kehityksen oppilaitos. Vanhoista pitsiliinoista syntyi oppilaiden maalaamina ja punomina monimetrisiä jättiläisperhosen toukkia, jättiperhosia spray-maalaten kankaalle sekä pienempiä lentäviä perhosia.

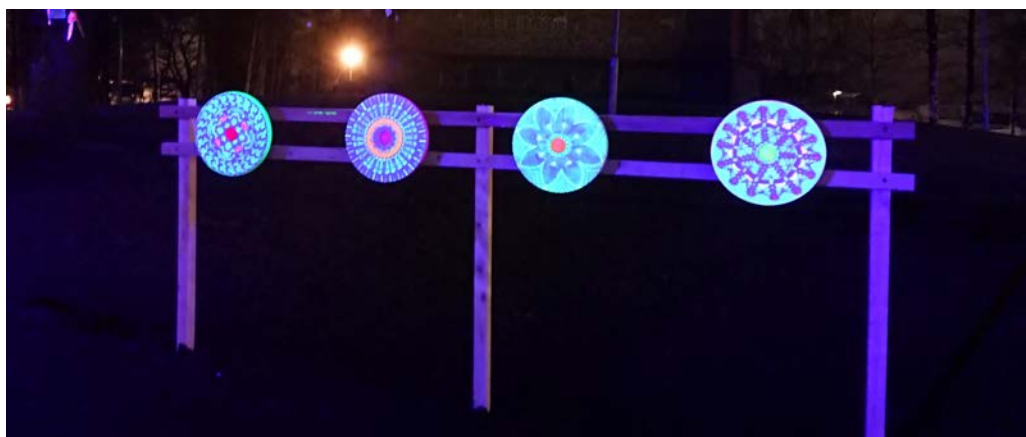
Uv-valaistuksesta vastasivat Lappeenrannan kaupungin tapahtumapalvelut ja Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metku.

Teoksia Loistopuistossa 15.10.2020-11.1.2021

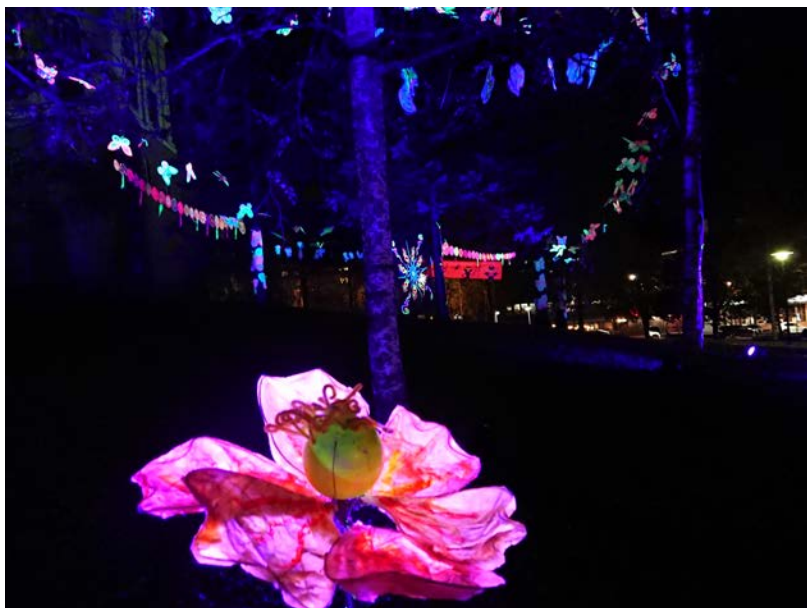
Tiinalotta Särmölä, **Loistelias**, 2006 ja **Kukoistava**, 2019. UV-decot mustalle valoverhokankaalle.

Tiinalotta Särnölä, **Ajankulku**, 2019. UV-spray vanerille. Teoksen pyöriä voi pyöräyttää ja ne toimivat kuvioiltaan kuin hyrrä. Akseleina on käytetty käytöstä poistettuja puhaltimen moottoreita.

Ylälaidan kuvissa Etelä-Karjalan kansalaisopiston Luumäen taiteenperusopetuksen oppilaiden 1.-6-luokkalaisten UV-teokset **Jättiläistoukka** ja **Perhosdeco**.

Yleiskuvia Loistopuistossa. Taka-alalla Metkun taidetyöpajojen **perhosia** ja **Metkukissoja**, jotka Skinnarilan koulun, Myllymäen koulun ja Kimpisen koulun oppilaat ovat tehneet.

Lappeenrannan Kuvataidekoulun oppilaiden **KuvisKukkii 40V** UV-taideteokset Loistopuistossa.

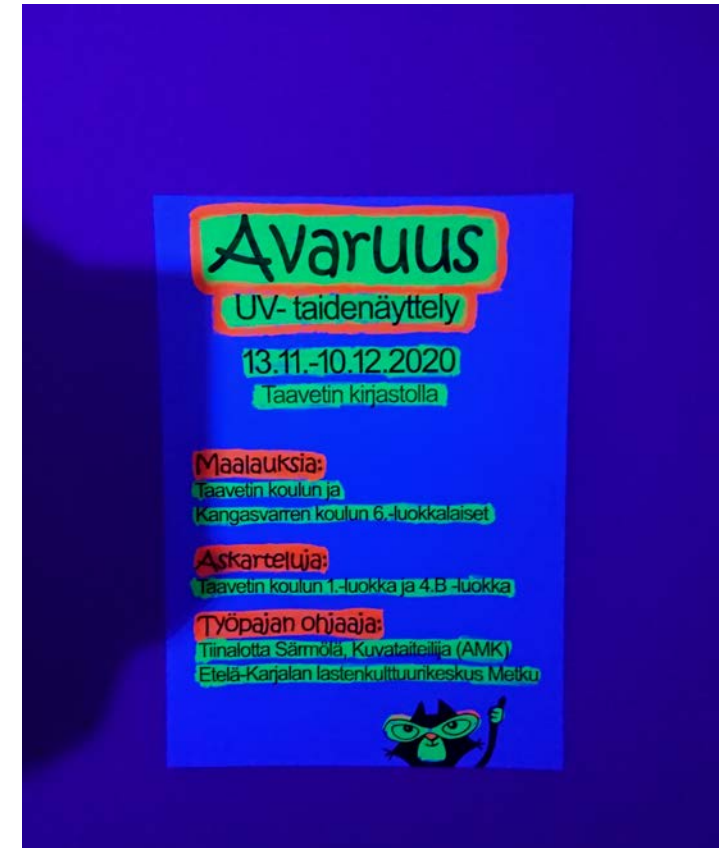
Lisää kuvia Instagramissa [#loistopuisto](#).

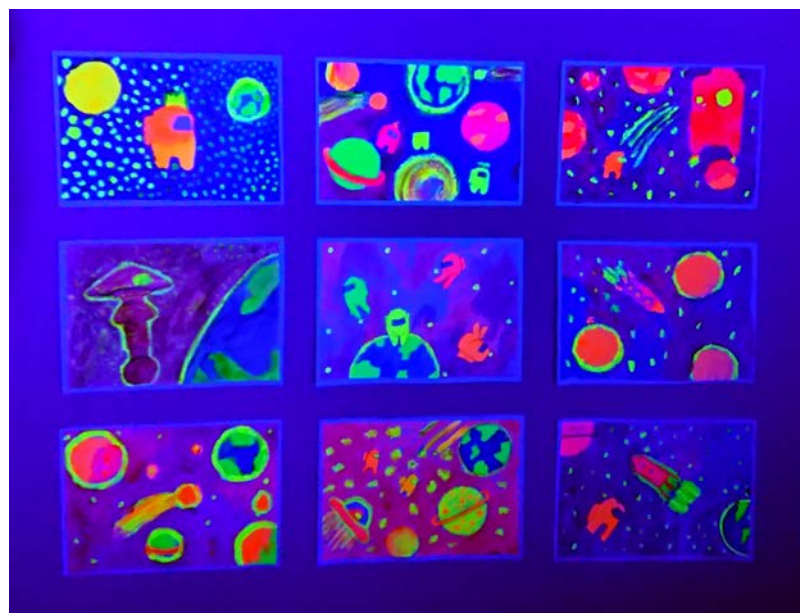
9 Avaruus UV-taidenäyttely

Avaruussaiheiseen UV-taidenäyttelyyn Taavetin kirjastolle pääsi tutustumaan 13.11.–10.12.2020 välisellä ajalla, osoitteessa Virastotie 2, 54500 Taavetti. Näyttely oli avoinna kirjaston aukioloaikoina ma-la, su suljettu.

Avaruus-taidenäyttelyssä oli esillä Taavetin koulun ja Kangasvarren koulun oppilaiden tekemiä UV-maalauksia ja UV-askarteluja. Oppilaat tekivät Lasten kulttuurikeskus Metkun ohjaajan kuvataiteilija Tiinalotta Särmölän UV-työpajoissa avaruussaiheisia teoksia. Planeettoja, tähtiä, galakseja, avaruusolentoja ja meteoriitteja olivat maallanneet Taavetin koulun ja Kangasvarren koulun 6.-luokkalaiset. Taavetin koulun 1.-luokkalaiset askartelivat ufoja ja 4. B-luokka teki näyttelyyn avaruusraketteja. Taidenäyttely ilahdutti väriloistollaan kaikkia lapsia lapsen oikeuden viikosta alkaen aina joulukuun kymmenenteen päivään asti. Satumaisen loistavat teokset löytyivät kirjaston Satuhuoneesta.

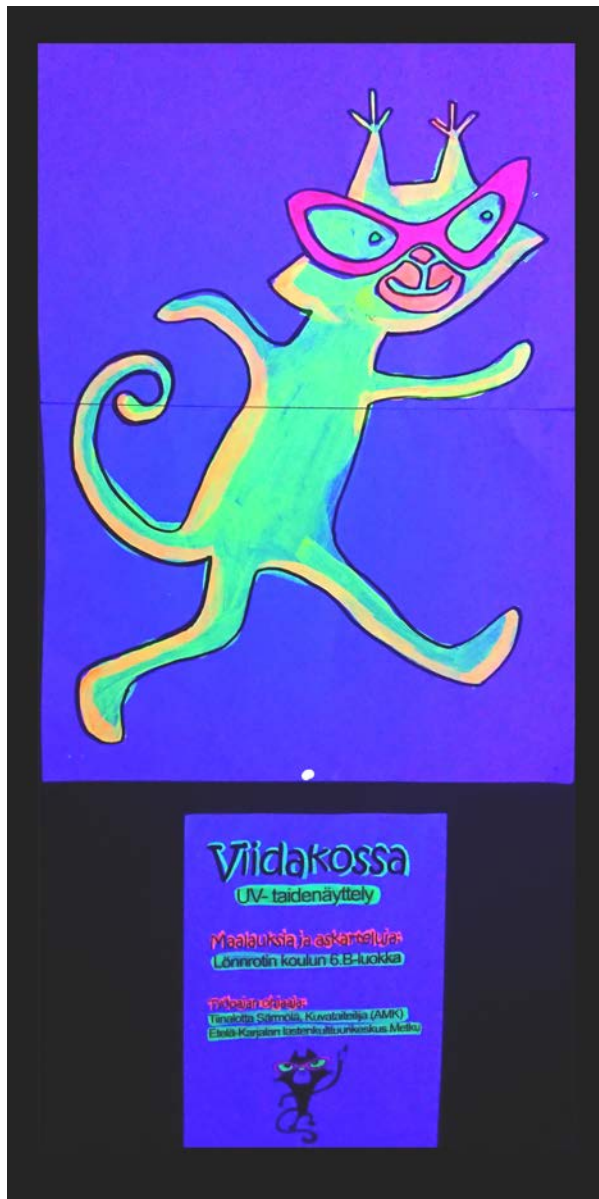
UV-valotaiteen tekeminen lähti käyntiin Lappeenrannan Loistopuistosta, josta se laajeni marraskuussa 2020 Lapsen oikeuksien päivän ja Metkat -lastenkulttuuriviikon kunniaksi laajemmaksi tempaukseksi Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metkun kunnissa. Avaruus UV-taidenäyttely oli osa tätä loistavaa tempausta.

Taavetin ja Kangasvarren koululaisten avaruusaiheinen UV-taidenäyttely Taavetin kirjaston Satuhuoneessa 2020.

10 Viidakossa UV-taidenäyttely

Viidakossa UV-taidetyöpajaan osallistui Lappeenrannan Lönnrotin koulun 6.B-luokka. Teoksia näyttelyä varten tehtiin kahden päivän ajan. Ensiksi mietittiin miltä viidakossa näyttää ja millaisia eläimiä ja kasveja siellä voisi kasvaa. Tämän jälkeen kaikki oppilaat tekivät oman viidakkoaiheisen maalauksen akryyiliväreillä. Toisena päivänä kaikki kaksikymmentä oppilasta askartelivat kierrätetyistä passispahvinpaloista papukaijat, jotka väritettiin korostustussella. Lisäksi työhön sai halutessaan liimata neonvärisiä höyheniä ja piippurasseja koristeeksi. Teoksista koottiin Viidakossa-taidenäyttely koulun tiloihin 22.-27.1.2021. Viidakossa-taidenäyttelystä tehtiin myös kurkistusikkuna 16.3.2021 alkaen Metkun tiloihin, Snellmanninkatu 2, 53100 Lappeenranta, ajatuksena piristää ohikulkevia ihmisiä näin koronakurimuksen aikana.

Viidakossa-taidenäyttely Lönnrotin koululla.

Viidakossa-kurkistusikkuna Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metkun tiloissa.

Taidenäyttelyn vierailijoina 6.B-luokan taiteilijat.

11 Tulilinnut

Kuvataiteilija Tiinalotta Särmölän Tulilinnut on UV-rautalankaveistoksista koostuva loistava ympäristötaideteos oli esillä 16.2.2021–1.4.2021 välisellä ajalla Lappeenrannan Kasinon puistossa (Kafiinan ja Kasinon välisissä puissa). Tulilinnut -teos koostui Särmölän punomista kuudesta rautalankaveistoksesta: Bubo, Phoenix, Turdus, Gallinago, Larus ja Accipiter. Rautalankaveistoksissaan Särmölä on kieputtanut, punonut, vääntänyt, virkannut ja solminut rautalankaa, sekä spraymaalannut linnut UV-maaleilla ja efektilakoilla.

Linnut näyttäytyvät Särmölälle eräänlaisina mystisinä ja mytologisina voimaeläiminä. Tulilinnuista pienimmät rautalankaveistokset ovat siniä kuin kytevä tuli, sitten ne kasvavat ja muuttuvat keltaisiksi, ja isoimmat lähes ihmisen kokoiset linnut liekehtivät neonväreissä. Taide auttaa käsittelemään ristiriitaisia pelottaviakin tunteita. Kaipaamme valoa pimeiden ajatusten käsittelyyn. Näiden lintujen äärelle voi hiljentyä ja rauhoittua tutkailemaan. Ne lentävät korkealla siellä, kaikessa rauhassa.

Valaistuksen toteutuksesta vastasi Lappeenrannan kaupungin tapahtumapalvelu yhteistyössä Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metkun kanssa.

Tiinalotta Särmölä, *Gallinago*, 2021. UV-rautalankaveistos.

Tiinalotta Särmölä, *Accipiter*, 2021. UV-rautalankaveistos.

Tiinalotta Särmölä, *Turdus*, 2021.
UV-rautalankaveistos.

Tiinalotta Särmölä, **Bubo II**, 2021. UV-rautalankaveistos.

Tiinalotta Särmölä, **Phoenix**, 2021. UV-rautalankaveistos.

Käy tsekkaamassa:

<http://www.lastenmetku.fi/>

<https://www.tiinalottasarmola.com/>

Löydymme myös Facebookista ja Instagramista

Ympäristötaideteos ***Tulilinnut***
ja kuvataiteilija Tiinalotta
Särmölä Lappeenrannan
Sataman puistossa.

Valoa ja iloa taiteiluun
ja loistavia
UV-taidenäyttelyelämyksiä!
-Tiinalotta Särmölä-

Loistavia taide-elämyksiä kaikille!

MIETKU

